

START

Witam Cię serdecznie, w antonińskich lasach, będę Twoim przewodnikiem na questowych trasach.

Moje imię *Cerambyx cerdo*! Prawda – nie znasz łaciny, Kozioróg dębosz – jestem z kózkowatych rodzin. Więcej o sobie opowiem w czasie naszej wędrowki, gdzie zabawią Cię pewnie leśne łamiętkówki.

Wielu turystów przyjeżdża do Antonina, gdzie w pałacu żyła księżęca rodzina. O pałacu się dowiesz z questu innego, teraz Cię zabieram do lasu liściastego.

Tam rosną dęby, z których Antonin słynie, wiele z nich niestety od takich jak ja – ginie. Opowiem Ci i pokażę krewniaków moich dzieło, co zrobić potrafimy, że niejedno drzewo zginęło.

Przed dużą bramą podróż zaczynamy, zaraz na wędrowkę do lasu się udamy. Droga w las prowadzi, oddychaj głęboko, niech soczystą zielenią cieszy się Twe oko.

Co jest naszym celem? Tabliczka czerwona Ci powie. Co tutaj chronimy? Na queście dziś się dowiesz.

Two empty 10-slot grids with numbers 20 and 24 below them.

Jest to rezerwat florystyczno-krajobrazowy, który chroni szczególne walory przyrody. Flora czyli roślinność jest tu pod ochroną, są tu lasy, przez które nie przejdziesz suchą nogą.

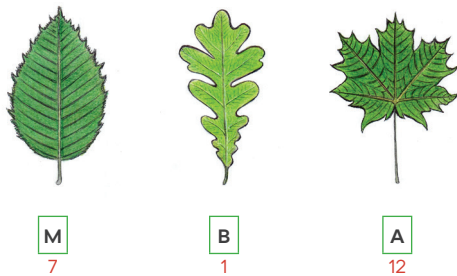
Idź więc śmiało, wypatruj po prawej z mapy tablicy, dęby szypułkowe musisz tam policzyć. Bądź uważny, bo nie tylko dęby są na mapie, chwila nieuwagi, a wpadka Cię złapie.

A single empty 5-slot grid with the number 1 below it.

Przy tablicy skręcaj w prawo, w las prowadzi ścieżka, za chwilę się dowiesz, kto w tym lesie mieszka. Tymczasem wypatruj po lewej drzewa przytłulone, dąb i grab rosną razem pniami połączone.

Czasem nasionko wpadnie między napływy korzeniowe, gdzie znajduje dla siebie dobre warunki bytowe. Doskonałe podłoże, wilgoć i ochronę przed wiatrami, dlatego takie duety nazywamy „piastunkami”.

Las w tej okolicy grądem nazywamy, bez trudu grab wśród drzew rozpoznamy. Czy znasz jego liście? Przyjrzyj się bacznie, byś mógł zagadkę rozwiązać jednoznacznie.

Tablica z edukacją – znajdziesz ich tu wiele, na każdej z nich omówiono jakieś ziele. Jedna z roślin ładnie kwitnie, ale jest trująca, mały owoc może zabić nawet zajęca.

Two empty 10-slot grids with numbers 23 and 21 below them, and a 5-slot grid with the number 3 below it.

Ruszaj w drogę, strugę przekroczysz suchą nogą, uważaj, bo zaskronce żyją tu nad wodą. „Za skroniami” mają żółte plamki, stąd nazwa pochodzi, jest całkiem niegroźny – lubią go starzy i młodzi.

Po prawej zobacz, drzewo w kawałki pocięte, kiedyś, kiedy rosnęło, musiało być piękne. Podejdź doń, zobacz, jest jak sito dziurawe! Palców tam nie wkładaj, może być zamieszkałe.

To koziorogów dzieło, moi krewniacy tu rządzili, tak długo żerowali, że drzewo powalili.

Idźmy dalej, ścieżką w inny świat Cię zabieram, za chwilę zobaczysz jak świerk z braku wody zamiera. Świerk ma bardzo płytki system korzeniowy, pierwszy usycha, gdy obniży się poziom wody.

Nie trzyma się podłoża, gdy silny wiatr wieje, stąd świerkowe wywroty, gdy wichura szaleje. Inny las przed Tobą, tablica mówi, że to bory, jakie drzewo porasta Polski obszar spory.

Two empty 10-slot grids with numbers 17 and 6 below them.

Gdy ruszysz jodłą spotkasz, rośnie wzdłuż ścieżki, za nimi stawu wody – w słońcu ich kolor niebieski. Drogi niewiele i w lesie znów zmiana następuje, przed Tobą olsy, gdzie między drzewami woda stagnuje.

Przy tablicy o płazach i gadach porozmawiamy, w naszym rezerwiecie też ich sporo mamy. Patrz! Żaba, w zagrożeniu jaskrawy brzuch pokazuje, w ten sposób przed napastnikiem sprytnie się ratuje.

Two empty 10-slot grids with numbers 12 and 4 14 below them.

Ruszaj dalej i wzrokiem uważnie po lewej w poszukiwaniu słupka penetruj zieleń. Na słupku cyfr krocie, różne z każdego boku, gdy w lesie taki zobaczysz, zwolnij nieco kroku.

Po cóż one tu stoją, cóż takiego oznaczają? W ten sposób leśnicy rewirom adresy nadają. Gdy wybierzesz się do lasu na grzyby lub jagody i stracisz orientację – wtedy kłopot masz gotowy.

Stań przy słupku z numerami i dwoń po ratunek, dobre ich odczytanie, to ratunku warunek! Która cyfra najczęściej na słupku występuje? Odpowiedź do hasła zaraz nam wskazuje!

A single empty 5-slot grid with the number 2 below it.

Dalej nad stawem drzewo przewrócone, korzenie miały zbyt małe na tak wielką koronę. Choć upadło, jeszcze żyje, liście nowe wypuszcza, tak właśnie w przyrodzie broni się puszcza.

W stawach nie tylko ryby mieszkają, na jego brzegach ptaki swoje łęgowiska mają. Jakie ptaki tu spotkasz objaśni Ci tablica, czytaj do skutku i stój jak kotwica!

Jeden z ptaków w parze jest narysowany, jego nazwę w kratkach zaraz umieszczamy.

A single empty 10-slot grid with the numbers 11 and 10 below it.

Za chwilę zobaczysz hydrotechniczne urządzenie, dla gospodarki wodą ma duże znaczenie. Reguluje poziom wody, by staw nie wysychał, by ryby i ptaki łęgowe miejsca miały.

Pytałeś o nazwę rezerwatu, może dziwną nieco, tu odpowiedź dostaniesz, gdzie strugi wody lecą. Gdy woda ze stawu niekiedy jest spuszczana, u dołu grobli przez ciśnienie jest „wydymana”.

Ze spustu kuszą Cię drewniane schody, lecz jeszcze nimi nie schodzisz, to nie czas nagrody. Jeszcze groblą prosto, wejdź pomiędzy drzewa, znajdziesz tu chłód cienia, gdy żar leje się z nieba.

Text: Na drzewie oznaczony szlak koloru. A grid with 15, 8, and 5 below it.

by prowadził do celu turystę wytrawnego.

Bez ociągania maszeruj, to ostatnia postać, idź, aż dębu ogromnego zaskoczy Cię postać. Z okazji stulecia Lasów imię mu nadano,

Text: Okazały [grid] zaskoczył na swe miano! with the number 13 below the grid.

Gdy w maju tu dotrzesz, spójrz na trzęsawisko, kwitnące kosańce zobaczysz całkiem blisko.

Gdy dalej ruszysz, kroków postawisz niewiele, a po drugiej stronie sosna wprawi w zdumienie. Okazałe rozmiary, wysoka ponad miarę, tabliczkę ma z numerem – czy dasz temu wiarę?

By las odnowić, nasiona się pozyskuje, z najlepszych okazów z góry je zdejmują. Tym zajęciem się trudnią alpinisci – szyskarze, w koronach sosen szukają mocnych wrażeń.

Czas wracać, cofnij się, gdzie na staw widok miałeś, i drewnianymi schodkami schodzić zamierzałeś. Teraz ta chwila nastąpi, schodząc liczyć będziesz deski, dla łatwego rachunku postaw sobie obok kreski.

Text: Ile desek w każdym stopniu? To liczba jednocyfrowa, zapisana słownie w pamięci się zachowa. A grid with the number 22 below it.

Za chwilę rzeczka, strumyk leśny cicho klęska, uważaj byś nie spadł, bo ścieżka tu wąska.

Text: Spójrz na jego kolor – barwę zaskakuje, kamienie i rośliny na [grid] maluje. with the number 18 below the grid.

Skąd ta barwa – spytasz – sprawa nie jest nowa, w okolicy w podłożu jest ruda darniowa.

To odnawialna ruda żelaza, od wieków ją wydobywano, żelazo w piecach z niej wytapiano. Właściwości izolujące miała doskonale, dlatego domy z rudy są tutaj budowane.

Jak wygląda mur z rudy jeszcze Ci pokażę, teraz ruszaj w drogę, jeszcze będzie kilka wrażeń.

Ścieżka się wiję i za chwilę dąb zobaczysz,
swoje zmysły jego pięknem za chwilę uraczysz.

Ten niestety nie dostał swojego imienia,
choć ogromny, w próchno powoli się zamienia.
Wiem, że żal Ci dębu, lecz tak działa natura,
by jeden mógł przetrwać, innego czeka tortura.

Teraz Ci opowiem o sobie i moich krewniakach,
zapewniam, że familia to nie byle jaka!

Jeden z największych w Europie, jam gigant prawdziwy,
w czarnym fraku, z czułkami, jestem urodziwy.
Żyję w starych dębach, tych mamy tu pod dostatkiem,
żeruję w ich miąższu, gardzę zwykłym kwiatkiem.

Piękna ma postać – imago – żyje tylko trzy miesiące,
samica pod korą składa jaja i pada gdzieś na łące.
Z jaj wyklują się larwy, która w drzewie żeruje,
przez trzy do pięciu lat (!) korytarze w nim buduje.

Miarka na ulotce Ci pokaże wielkość robala,
przyłóż doń swój palec! Prawda, że powala?
Larwa w chrząszcza się zmienia w maju,
w czerwcu szuka pary, czuje się jak w raj.

I historia się powtarza, koło życia się zamyka,
zjada dąb kolejny, chroniony przez człowieka.
Chronią nas ludzie, jesteśmy wyginieciem zagrożeni,
w Czerwonej Księdze Gatunków zostaliśmy umieszczeni.

W XIX wieku tysiące nas wylapano,
jako ozdobę w broszkach dla pań umieszczano.
Dziś niewiele nas żyje, tu ostoję mamy doskonałą,
dbajmy wszyscy, by dużo nas jeszcze zostało.

Gdy nie spotkasz mnie w naturze, zdjęcie pozostaje,
na tablicy przeczytasz, jakie mamy obyczaje.
W którym roku dąb został przez nas zasiedlony?
Trzy lata później nie miał już korony!

Spod tablicy spójrz w górę, na dębu konary,
z tego miejsca widać, że prawdziwie był stary.
Dziś jego konary nowa roślinność porasta,
młoda jarzębina z niego pod niebem wyrasta.

Żegnamy się z dębem, idziemy dalej ścieżką,
dojedziemy do szlaku znaczonego na niebiesko.
Nazwa miejscowości na strzałce wypisana,
przeniesiona w kratki – jest zapamiętana!

		19						25	

Idź w tę stronę, droga szeroka Ciebie poprowadzi,
do tablicy z ptakami podejść nie zawadzi.
W lesie słyszałeś ptasiego koncertu wykonanie,
teraz czas na gatunków ptaków rozpoznanie.

Który to ptaszek najwcześniej śpiewa swe trele,
każdego dnia tygodnia, nie tylko w niedzielę?

		9						16	

On swym dziobem kierunek Ci wskaże
i prosto do skarbu questowego kieruje.
Nim go odnajdziesz spójrz po prawej na łąciatą bramę,
jej słupy z rudy darniowej zostały zbudowane.

Teraz zapamiętasz ten niezwykły materiał budulcowy,
białą spoiną złączony – wygląda jak nowy.
Po kilku krokach miejsce już Ci znane,
na końcu parkingu znajdziesz rozwiązanie.

Przewrócony pień drzewa, z korzeniami wyrwanego.
Zajrzyj do środka, tam znajdziesz coś ciekawego!

Tłumaczenie łącińskiej nazwy jest bardzo ciekawe,
i to wyjaśnienie zakończy dzisiejszą zabawę.

Cerambyx to

chrząszcz

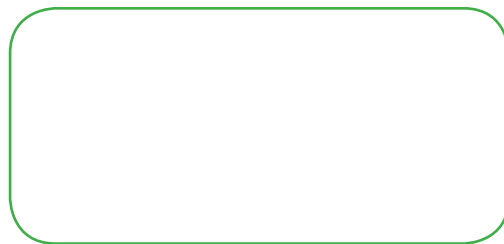
		1		2	3	4	5	6	7	8

		9	10	11	12	13	14	15	

cerdo oznaczało rzemieślników zwanych

		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Żegnam się z Tobą, skarb już zdobyłeś
i miły spacer po lesie odbyłeś.
Chroń przyrodę i wszystkie stworzenia,
bo każdy w naturze ma prawo do istnienia!

Miejsce na skarb

Pamiętaj o dodaniu questów do grona ukończonych w aplikacji
Questy Wyprawy Odkrywców lub na www.Questy.org.pl

Android

iOS

Region
Wielkopolska
...to warto zobaczyć

GDZIE TO JEST?

Antonin – miejscowość w południowej Wielkopolsce,
położona przy DK 25 i 11, ok. 15 km na południe od
Ostrowa Wielkopolskiego.

TEMATYKA

Quest opowiada o rezerwacie przyrody i o jego
mieszkańcach

POCZĄTEK WYPRAWY

Na ulicy Pałacowej w Antoninie, przed bramą
wjazdową na teren Nadleśnictwa Antonin (od
strony pałacu)

Quest można rozwiązywać o każdej porze roku,
jednak w okresie od listopada do marca obser-
wacja przyrody może być mocno utrudniona.

NA CZYM TO POLEGA?

W czasie wędrowki będziesz rozwiązywał zada-
nia i zagadki, które doprowadzą Cię do miejsca,
w którym została ukryta skrzynia skarbów
z pieczęcią. Odcisk pieczęci na ulotce jest po-
świadczeniem zakończenia wyprawy. W Księdze
Questowiczów, którą znajdziesz w skrzyni, możesz
zostawić swój wpis i podzielić się z innymi uczest-
nikami wrażeniami z wycieczki.

Autor: Aleksandra Warczyńska

Foto: Aleksandra Warczyńska

Mapka: Julia Borkowska-Kulczak

Opiekun wyprawy: Nadleśnictwo Antonin, e-mail:
antonin@poznan.lasy.gov.pl, tel. 62 734 81 24

Opieka merytoryczna i projekt serii:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum
Animacji Kultury w Poznaniu

Na zdobywców Wielkopolskich Questów czeka
Odznaka Krajoznawcza PTTK „Wielkopolskie
Questy – Odznaka Odkrywców Tajemnic”. Szcze-
góły na www.regionwielkopolska.pl

Więcej questów znajdziesz na:

www.regionwielkopolska.pl

www.questy.org.pl

www.questing.pl

PARTNERZY:

Wojewódzka
Biblioteka Publiczna
i Centrum Animacji Kultury
w Poznaniu

WIELKOPOLSKA

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

questy®
WYPRAWY ODKRYWCÓW

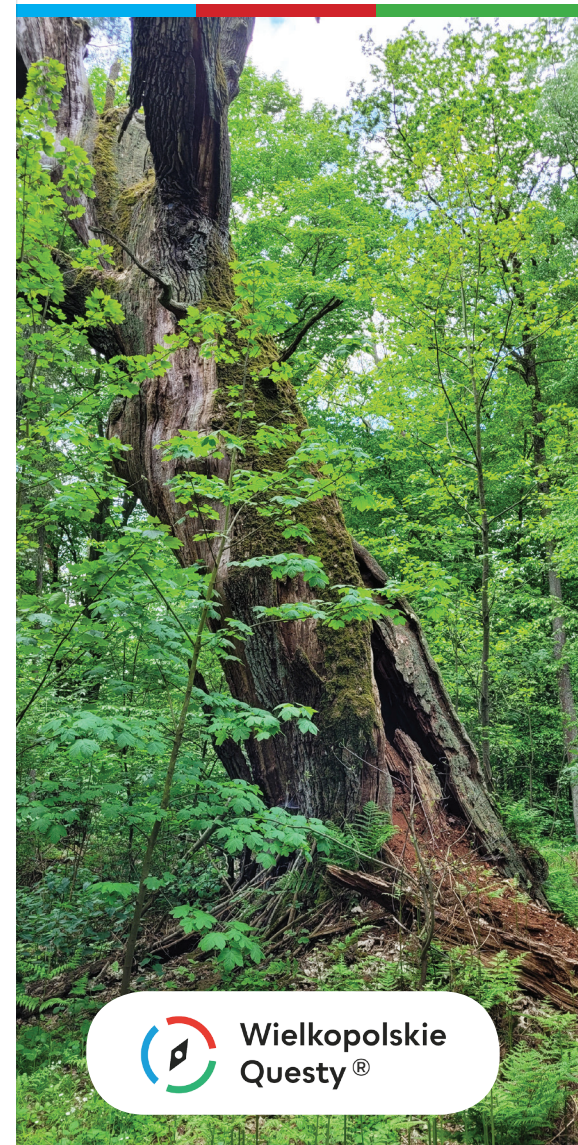
Nadleśnictwo Antonin

Antonin 2023

Wyprawa do Rezerwatu Wydymacz

50 min

Wielkopolskie
Questy®